

Moltesen: Med det foreliggende Sæt af Lovforslag er det Hensigten at forene de sønderjydske Landsdele i kirkelig Henseende med den danske Folkekirke. Disse Dele udskiltes for en stor Del allerede paa Reformationstiden fra den danske Kirkeprovins. Als tilligemed Ærø blev vel i 1571 lagt ind under Odense Stift, og der laa den indtil 1819, og saa laa jo som bekendt Tøring Len med Lø-Herred og Møgeltønder Provsti under Ribe Stift. I disse Dele af Sønderjylland gjaldt dansk kirkelig Lovgivning, men slevsigsk Ret gjaldt i det verdslige, og da det kirkelige og verdslige var sammenblandet paa en højst besynderlig Maade, baade i den kongeriske Del og i den holsten-gottorpske Del og i de Dele, hvor „de afdelte Fyrster“ gjorde sig Anstrengelser for at blive anset for Kirkens Overhoved, greb disse Ting saadan ind i hinanden, at ogsaa Kirkelovgivningen blev forskellig indenfor de Dele, som hørte ind under de danske Stifter. Denne Blanding gav Anledning til mange lange og ufrugtbare Stridigheder. I kirkeretlig Henseende er i Virkeligheden de sønderjydske Landsdeles Historie ligesaa indviklet, som den er i folkeretlig Henseende, indtil Preussen skabte Enhed dernede ved den slesvig-holstenske Kirkeforfatning, som har været disse Landsdeles indtil Genforeningen. Kun i de gamle nørrejydske Enklaver har der holdt sig ganske mærkelige Rester af den Forbindelse, hvori de stod med Kongeriget, ikke alene i kirkelig, men ogsaa i statsretlig Henseende.

Paa det berømte Møde paa „Folket hjem“ i Aabenraa den 17. November 1918 nedsatte Vælgerforeningen dernede et kirkeligt Udvalg, som enedes om en Indstilling, hvis Grundtanke er denne, at Grænsen ved Kongeaaen nu maa slettes „lempeligt, men grundigt“. Den Linie, der dér blev lagt, blev fulgt ved det første Forhandlingsmøde, som dette sønderjydske kirkelige Udvalg havde, den blev fulgt af den danske Rigsdag ved den midlertidige Lovgivning i Overgangsperioden, og den er blevet fulgt af Udvalget for kirkelige Anliggender, som blev nedsat i Henhold til Lov af den 10. September 1920. Ved Loven om dette Udvalgs Nedsættelse begrænsedes dets Opgave til tre Ting, nemlig til at stille Forslag om Ændringer i de gældende Bestemmelser om Menighedsrepræsentationer, om Menighedernes Deltagelse i Præstevalg og om Præsternes Lønningsforhold. Kirkeministeriet sendte en Skrivelse til Formanden for dette kirkelige Udvalg, hvori det fremsatte nogle, om jeg saa maa sige, vejledende Bemærkninger. Disse vejledende Bemærk-

ninger har været lagt til Grund for Udvalgets Arbejde, og vi kan genfinde dem i Udvalgets Forslag, som vi kan genfinde dem i det Lovkompleks, vi nu skal behandle her, saaledes f. Eks. dette, at den danske Menighedsraadsordning i det væsentlige maa bibeholdes, men Menighedsraadsrepræsentationernes Virksomhedsomraade kan udvides efter de Impulser, vi kan faa dertil fra de sønderjydske Landsdele: „Navnlig gælder dette paa det økonomiske Omraade, hvor Menighedernes Selvtændighed og Ansvar for deres egne Anliggender er hævdet i en langt højere Grad end i den danske Lovgivning saavel overfor Kirkerne som overfor Præsteembederne, herunder Præstegaardene og Præstegaardsjorderne. Ikke blot maa herigenem Menighedernes Interesse for de dem vedrørende Anliggender paa disse Omraader styrkes, men det vil herved tillige opnaas, at Stiftsøvrighederne kan aflastes for en Del af de dem ved den senere Lovgivning paalagte Forretninger, ligesom der ogsaa ad denne Vej vil kunne hidføres en Simplifikation af Synslovgivningen, der allerede i længere Tid har trængt til en Revision.“ Det er denne Udtalelse i Kirkeministeriets Skrivelse til det kirkelige Udvalg, som dette har fulgt, og hvis Mening vi genfinder her i dette Lovkompleks. Med Hensyn til Præstevalg hedder det i Kirkeministeriets Skrivelse, at der vil den danske Form væsentlig være at foretrække. Kun paa et Punkt, nemlig naar der er en stærk Stemning i en Menighed for en bestemt Mand, vil man kunne beholde noget af den sønderjydske Ordning, og Bestemmelser herom finder vi ogsaa i Lovforslaget her.

Mange har været ængstelige under det kirkelige Udvalgs Arbejde: Hvad skal det blive til? Der er mange herhjemme, der har tænkt sig og frygtet for, at denne Forbindelse med den slesvig-holstenske Synodalforfatning, som den danske Folkekirke derved kom i, kunde faa til Følge, at Arbejdet for en Kirkeforfatning her i Landet fik Luft under Vingerne. I den Instruks, som Kirkeministeriet har givet i Tilslutning til den af Rigsdagen vedtagne Lov om det kirkelige Udvalgs Nedsættelse, er der ikke noget, der peger i den Retning. Tværtimod har det kirkelige Udvalg fra autoritativ Side faaet et Vink om, at dets Arbejde ikke maatte stille mod en Kirkeforfatning. Og der er heller ikke noget i dette Lovkompleks, der tyder derpaa. Naturligvis er der dette, at der her lægges stærkere Vægt paa Menighedsraadens Opgaver; de udvidede Menighedsraad faar en større Betydning. Endvidere adskilles det borgerlige og kirke-